

द्राक्षापिक व्यवस्थापन

मार्गदर्शिका
एप्रिल छाटणी 2022
- प्रा. श्री. एन. बी. म्हेत्रे

MAXI YIELD
MAXI BUSINESS

NATURE'S GOLD

नेचर्स गोल्ड

सेंद्रिय कर्ब

सेंद्रिय कर्ब म्हणजे काय ?

सेंद्रिय पदार्थांमध्ये असणाऱ्या कार्बनच्या भागाला सेंद्रिय कर्ब म्हणतात.

सेंद्रिय कर्बाची गरज काय ?

सेंद्रिय कर्बासाठी - नेचर्स गोल्ड

नेचर्स गोल्ड हे एक नैसर्गिक खनिजयुक्त सेंद्रीय खत आहे.

- नेचर्स गोल्डच्या जास्तीच्या धन आयन अदलाबदल (CEC) क्षमतेमुळे त्यातील रेणू मातीच्या कणांना एकत्र बांधून मातीची रचना सुस्थितित म्हणजेच पिकांच्या मुळांना पोषक बनवतात.
- नेचर्स गोल्ड मुळे सुक्ष्म जीवांच्या वाढीस चालना मिळाल्याने जमिनीतील जैविक रचना सुधारतात.
- नेचर्स गोल्ड मध्ये रासायनिक खते मिसळून दिल्याने अन्नद्रव्यांचे योग्य प्रमाणात चिलेशन होते, परिणामी मुळांना अन्नद्रव्यांची उपलब्धता वाढून मिळते.
- नेचर्स गोल्ड मुळे कार्यक्षम मुळांना चालना मिळते, मुळांचे क्षेत्रफळ आणि घनता वाढते. परिणामी जमिनीतील अन्नद्रव्यांचा अपटेक वाढतो.
- नेचर्स गोल्ड मुळे मुळांमध्ये आणि शेंड्यामध्ये ऑक्झिन आणि सायटोकायनीन निर्मितीस चालना मिळते.
- नेचर्स गोल्ड मुळांच्या वस्तूमानांचा विस्तार करते परिणामी पिकांचे उत्पादन आणि गुणवत्ता चांगली येते.
- नेचर्स गोल्ड मुळे जमिनीची पाणी धारण क्षमता वाढते. परिणामी कमी पाण्यामध्ये देखील पिके चांगली तग धरून उत्पादन देतात.

मात्रा - २५ ते ५० किलो/एकर जमिनीतून देण्यासाठी.

अनुक्रमनिका

अ.क्र.	विषय	पान नं.
१	श्री. एन.बी.म्हेत्रे (तात्या) यांचा लेख	१ - ५
२	महत्वाच्या सूचना	६ - ९
३	पाण्याच्या ताणाचे परिणाम	१०
४	प्रती एकर बेसल डोस	११ - १२
५	प्रती एकर ड्रिपचे नियोजन	१३ - १८
६	प्रती लिटर फवारणी नियोजन - सबकेन	१९ - २४
७	प्रती लिटर फवारणी नियोजन - सरळकाडी	२५ - २८
८	किटकनाशक - बुरशीनाशक प्रती एकर आणि प्रती १०० लिटर पाण्यासाठी मात्रा	२९ - ३३

एप्रिल छाटणीनंतर द्राक्ष काडीवर फलधारक डोळे तयार करणे

महाराष्ट्राचा विचार केल्यास द्राक्ष हे पीक आता महत्वाच्या स्थानावर आहे. कोरोना काळापासून सलग तीन वर्षे द्राक्ष मार्केटिंगच्या दृष्टीने खूप बिकट काळ आलेला आहे. टेबल ग्रेप्सच्या दृष्टीने खूपच काळ अवघड बनलेला आहे. बेदाण्याच्या दृष्टीने सध्यातरी बिकट अवस्था नाही. परंतू सध्याच्या परिस्थितीचा आढावा घेतल्यास असे दिसून येत आहे की टेबल ग्रेप्सच्या द्राक्षांना सध्या समाधान कारक दर नाही, त्यामुळे टेबल ग्रेप्सच्या उत्पादकाची सध्या खूप गंभीर अवस्था झालेली आहे. सध्याच्या द्राक्ष मंदीला काही प्रमाणात द्राक्ष बागायतदार आणि द्राक्ष दलाल कारणीभूत आहेत. जास्तीत जास्त लांब मण्यांच्या मागणीमुळे द्राक्ष बागायतदार हतबल झाले. काही करून लांब मण्याची द्राक्षे करावयाची या उद्देशाने द्राक्ष बागायतदार संजीवकांचा आणि टॉनिकचा अतिरेकी वापर करू लागले. या नादात द्राक्ष गुणवत्तेकडे पूर्णतः दुर्लक्ष झाले. कुरकुरीत, गोड द्राक्षे हे स्वप्न झाले, ग्राहकाचा विचार कोणी केलाच नाही. ग्राहकाला कोणत्या गुणवत्तेची द्राक्षे पाहिजेत याकडे दुर्लक्ष झाले. द्राक्षे फॅशनबल झाली, न्युट्रीटिव्ह राहिली नाहीत याचा परिणाम म्हणून द्राक्षाचे ग्राहक कमी होत गेले. १५० कोटी लोकसंख्या असलेल्या देशात हा प्रश्न का निर्माण व्हावा याचा कोणीच गांभिर्याने विचार केला नाही. अर्थात हे सुध्दा मान्य कराव लागेल की ३० ते ४०% द्राक्ष बागायतदार अत्यंत गुणवत्तेची द्राक्षे तयार करतात त्यांच्यामुळेच आज द्राक्ष व्यवसाय टिकून आहे. बेदाणा निर्मितीच्या शेतकऱ्यांनीही या व्यवसायाला उर्जीतावस्था आणलेली आहे.

महाराष्ट्रात द्राक्षाची दोन वेळा छाटणी केली जाते पहिले एप्रिल छाटणी आणि दुसरी ऑक्टोबर छाटणी. एप्रिल छाटणीमध्ये फलधारक काड्या तयार केल्या जातात याऊलट ऑक्टोबर छाटणीमध्ये फलधारक काड्यांवरील डोळे फोडून घेऊन द्राक्ष घडांची वाढ व विकास करून खाण्याच्या गुणवत्तेची द्राक्षे तयार करून ती बाजारात विकली जातात किंवा विशिष्ट पध्दतीने केलेल्या द्राक्षापासून गुणवत्तेचे बेदाणे तयार केले जातात. आता आपण पुढे एप्रिल छाटणी आणि नंतरची कामे यांचा विचार करणार करणार आहोत. एप्रिल छाटणीमध्ये काडीची वाढ व विकास करून फलधारक डोळे असणाऱ्या काड्या तयार करणे आणि द्राक्षवेलीच्या मुळात खोडात राखीव अन्नसाठा तयार करणे हे महत्वाचे काम असते,

ज्यायोगे द्राक्षवेलीची उत्पादकता वाढेल. या छाटणीनंतर आपण जी कामे करतो ती म्हणजे पाणी व्यवस्थापन, खत व्यवस्थापन, विस्तार व्यवस्थापन (काडी विरळणी, काडीचा शेंडा मारणे, सबकेन करणे) संजीवक व्यवस्थापन, रोग किड व्यवस्थापन, द्राक्षवेलीच्या वाढीच्या अवस्थेनुसार पोषण व्यवस्थापन. या कामाशी द्राक्ष वेलीची उत्पादकता अवलंबून असते. द्राक्षवेलीवरील काडीची फलधारकता या कालावधीत ठरली जाते. द्राक्षवेलीची उत्पादकता ही द्राक्षजातीप्रमाणे बदलती असते. द्राक्षवेलीची उत्पादकता आणि आपल्याला द्राक्षवेलीवरून मिळालेले उत्पादन यामध्ये फरक असतो. या सर्व घटकांचा विचार करून द्राक्षवेलीकडून जास्तीत जास्त उत्पादन कसे घेता येईल यासाठी जमिन व्यवस्थापन, पाणी व्यवस्थापन, पोषणद्रव्य व्यवस्थापन, संजीवक व्यवस्थापन, रोग-कीड व्यवस्थापन यांचे अचूक पालन करून गुणवत्तायुक्त द्राक्षाचे उत्पादन घेणे गरजेचे आहे. आता एप्रिल कटिंग आणि त्यानंतरचे व्यवस्थापन म्हणजे फलधारक डोळे असणारी काडी तयार करण्यासाठीच्या कामाचा सविस्तर विचार आपण पुढे करणार आहोत.

द्राक्षशेती व्यवस्थापनाच्या कामामध्ये छाटणी या कामाला खूप महत्वाचे स्थान आहे. द्राक्षवेलीचा विशिष्ट असा शाखीय भाग काढून टाकणे म्हणजे छाटणी होय. नविन फुटीच्या डोळ्यांमध्ये घड तयार होत असल्याने छाटणी ही एक आवश्यक अशी प्रक्रीया आहे. आपल्याला फलधारक डोळे तयार करण्यासाठी नविन फुटीची गरज असते म्हणून गेल्या एप्रिल छाटणीनंतर वाढलेली काडी काढून टाकणे आवश्यक, मग कटिंग केलेल्या जागेहून आपल्याला नविन फुटी त्यातील योग्य फुट निवडून बाकीच्या फुटी काढून टाकावयाच्या असतात, ६ फूट × ४ फूट अंतराला ओलांड्यावर २० पर्यंत काड्या ठेवणे गरजेचे असते किंवा ८ फूट × ५ फूट अंतराला ३० ते ३५ काड्या किंवा फुटी ठेवणे आवश्यक असते. या ठेवलेल्या नविन फुटीच्या डोळ्यात घड तयार करणे म्हणजे काडीची फलधारकता होय, जर काडीची शाखीय वाढ जोमात असेल तर अशा काड्यांवर फलधारक डोळे तयार करणे अवघड काम असते. जाड काडी आणि डोळ्यांमधील फलधारकता यामध्ये व्यस्त संबंध असतो कटिंग कालावधी आणि फलधारकता यामध्ये सुध्दा एकप्रकारचा संबंध असतो याचा अर्थ असा की एप्रिल छाटणी ही एप्रिल महिन्याच्या १५ तारखेपर्यंत असेल तर काडीवरील डोळ्याची फलधारकता चांगली. जस जसा हा छाटणीचा कालावधी पुढे जाईल तस तसे काडीवरील डोळ्यांची फलधारकता घटत जाते.

अर्थात सोलापूर, सांगली, नाशिक, उस्मानाबाद इ. विभागानुसार या तारखा भिन्न असतील द्राक्ष काडीवरील डोळ्यांची फलधारकता ही वातावरणातील बदलानुसार बदलती असते, त्यामुळे सर्व विभागात तिथल्या वातावरणीय घटकानुसार एप्रिल किंवा ऑक्टोबर छाटणीचा निर्णय घ्यावा लागतो. ऑक्टोबर छाटणीनंतर माल काढणी पूर्ण झाल्यानंतर काही कालावधीनंतर पानगळ होण्यास सुरुवात होते. पानगळ झाल्यानंतर जलवाहीच्या आणि रसवाहीच्या क्रियाशील राहत नाहीत त्यामुळे या अगोदर पानातील आणि काडीतील पोषणखनीज द्रव्ये व कार्बोहायड्रेट द्राक्षवेलीच्या कायम स्वरूपी भागाकडे (खोड, ओलांडे, मुळ्या) या भागाकडे जाऊन त्यामध्ये साठून राहणे गरजेचे असते. छाटणीचे उद्दिष्ट असे असते की कटिंगनंतर राहिलेल्या द्राक्षवेलीच्या भागात क्रियाशील घटक संचयीत व्हावेत. त्यामुळे कटिंगनंतरच्या फुट वाढीला व फलधारकतेला चालना मिळेल. एप्रिल कटिंगला वेलीवरील सगळ्या काड्यांना काडीच्या तळाकडील (म्हणजे ओलांड्याला लागून) एक डोळा ठेवून कटिंग करतात. त्यावेळच्या त्या त्या विभागातील वातावरणीय घटकानुसार डोळे फुटून येण्यास ९ ते २० दिवस लागतात. डोळे फुटून आल्यानंतर फुटीची वाढ होण्यास सुरुवात होते. अशा पध्दतीने फुटीची वाढ होताना योग्यवेळी योग्य त्या समान वाढीच्या उभ्या वाढणाऱ्या अशा काड्या योग्य अंतरावर ठेवून विरळणी केल्यानंतर ३५ ते ४० दिवसानंतर राहिलेल्या काडीवरचे डोळे फलधारक होण्यास सुरुवात होते, म्हणजे या काडीवरील विशिष्ट डोळ्यामध्ये सुक्ष्म अवस्थेत घड तयार होण्यास सुरुवात होते. यामध्ये डोळ्यातील सुक्ष्म अशा पायांचे (टॅन्डील) रूपांतर घडत होते असते. द्राक्ष काडीवरील डोळ्यामधील घडांची निर्मिती फुटीच्या वाढीच्या अवस्थेनुसार कशी होते याचा आता आपण पुढे विचार करणार आहोत.

* वाढीची अवस्था - सुयोग्य अशा व्यवस्थापन तंत्राचा उपयोग आपल्याला करावयाचा असेल तर आपल्याला करावयाचा असेल तर आणि द्राक्ष काडीवरील डोळ्यांची फलधारकता वाढवावयाची असेल तर आपल्याला द्राक्ष फुटीच्या काडीच्या अवस्थांची अचूक माहिती असणे आवश्यक आहे.

- १) शाखीय वाढीची अवस्था.
- २) फलधारक डोळे तयार होण्याची अवस्था.
- ३) काडी पक्वतेची अवस्था.

या सर्व एप्रिल छाटणीनंतरच्या वाढीच्या अवस्था आहेत. काडीवरील डोळ्यांची फलधारकता, घडांचा आकार, मण्याचा आकार या सगळ्या गोष्टी एप्रिल छाटणीच्या व्यवस्थापनाशी निगडीत असतात म्हणून एप्रिल छाटणीनंतरच्या कामाकडे गांभिर्याने पाहणे आवश्यक आहे.

१) शाखीय वाढीची अवस्था - शाखीय वाढीची अवस्था ही ओलांड्यावरील डोळे फुटण्यापासून फलधारक डोळे होण्यास सुरुवात होण्यापर्यंतचा कालावधी हा कालावधी सर्वसाधारणपणे २५ ते ३० दिवसांचा असतो. या कालावधीमध्ये नत्र देणे, जमिनीतून स्फुरदाची उपलब्धता वाढणे महत्वाचे आहे. या काळात काड्यांची योग्य वेळेला विरळणी करणे, उभ्या आणि आडव्या वाढणाऱ्या काड्या तसेच समान वाढीच्या काड्या ठेवणे. या वेळेला ओलांड्यावरील काड्यांचे डोळे काड्यांचे डोळे फुटण्यासाठी काड्या ठेवणे. या वेळेला ओलांड्यावरील काड्यांचे डोळे फुटण्यासाठी डॉरमेक्सची फवारणी घेणे योग्य असते. त्यामुळे डोळे एकसमान फुटून चांगल्या वाढीच्या फुटी निवडता येतात सबकेन तयार करण्यासाठी काडीचा पहिला शेंडा ५ ते ६ पान अवस्थेत मारावा. जरी एका डोळ्यातून २ ते ४ फुटी असल्या तरी एका डोळ्यातून चांगली वाढणारी एकच फुट ठेवून बाकीच्या फुटी काढून टाकाव्यात. काड्यांची योग्य विरळणी केल्याने काडीवरील पानांना आणि डोळ्यांना पुरेसा सुर्यप्रकाश मिळाल्याने चांगले फलधारक डोळे तयार होतात. द्राक्ष काडीवरील डोळ्यांना सुर्यप्रकाश कशा पध्दतीने मिळतो याच्याशी निगडीत असते. सरळ काडी ठेवायची असेल तर बगल फुटी मात्र काढाव्यात. बगल फुटी काढताना शेजारील डोळ्याला खूप इजा होणार नाही याची काळजी घ्या. काडीची फलधारकता वाढविण्याच्या दृष्टीने जी कामे करावयाची आहेत त्याचे अचूक व्यवस्थापन करावे. सुक्ष्मअन्नद्रव्ये, संजीवके, रोग व्यवस्थापन यासाठी ज्या फवारणी घ्यायच्या आहेत त्याचे अचूक व्यवस्थापन करण्याचा प्रयत्न करावा.

२) द्राक्ष काडीच्या डोळ्यात घड तयार होणे - शाखीय वाढीच्या अवस्थेनंतर द्राक्ष काडीच्या डोळ्यात सुक्ष्म अवस्थेत फलधारकता वाढण्यास सुरुवात होते हा कालावधी सर्वसाधारणपणे छाटणीनंतर २५ दिवसापासून ६० दिवसापर्यंत राहतो. या काळात फुटीची वाढ सरळकाडीसाठी १२ ते १५ डोळ्यांपर्यंत करून घ्यावी. सबकेन असेल तर पहिला शेंडा ५ ते ६ पानावर मारून झाला आहे तर अशा अवस्थेत पुढील शेंडा ६ ते ७ पानावर मारावा. या काळात काडीवरील डोळ्याची जडण-घडण, ठेवण, आकार यामध्ये वाढ होताना दिसून येते.

तसेच द्राक्षकाडीतील पायाचे रूपांतर घडात होण्यास सुरुवात होते त्यासाठी मदत म्हणून सी.सी.सी., ६ बी.ए., युरॅसिल यासारख्या संजीवकांच्या फवारणी घेणे उपयुक्त ठरते. तसेच या काळातील वातावरणीय घटक तापमान, आर्द्रता, सुर्यप्रकाश, प्रकाशाची तिब्रता या घटकामुळे फुट वाढीला चांगली चालना मिळते. विस्तारात सावली राहत असेल, तापमान थंड असेल, जमिनीत खूप ओलावा असेल सतत आधून मधून पाऊस येत असेल तर फलधारक डोळे तयार होण्यामध्ये अडचणी निर्माण होतात म्हणजेच फलधारकता घटते तसेच खत व्यवस्थापन, पाणी व्यवस्थापन, संजीवक व्यवस्थापन, रोग-कीड व्यवस्थापन या कामांचे अचूक व्यवस्थापन केले नाही तर फलधारकता कमी राहते. त्यामुळे त्या कामांचे व्यवस्थापन अचूक करावे. याच काळात काडीच्या तळाकडील तीन पाने काढावीत त्यामुळे विस्तारात हवा खेळती राहिल. असे विस्तारातील सुक्ष्म वातावरणीय घटक सुधारल्याने द्राक्ष काडीवरील डोळ्यांची फलधारकता वाढेल रोग-कीडींचा प्रादुर्भाव कमी राहिल.

३) काडी पक्वतेची अवस्था - द्राक्षकाडीच्या डोळ्यात फलधारणा झाल्यानंतर काडी पक्व होण्यास सर्वसाधारणपणे ५५ ते ६० दिवसानंतर सुरु होते. अर्थात ही गोष्ट वातावरणीय घटकाशी जास्त निगडीत असते. एप्रिल छाटणीच्या पहिल्या आठवड्यात छाटणी झाली असेल तर हा कालावधी जूनच्या पहिल्या आठवड्यापासून सुरु होतो. या काळात तापमान जास्त असेल तर काडी पक्वता लवकर येते. काडी पक्वता लांबण्याचे महत्वाचे कारण म्हणजे जास्त नत्र खतांचा वापर, पाण्याचा जास्त वापर, घनदाट विस्तार व्यवस्थापन, पालाश, स्फुरद, कॅल्शियम आणि बोरॉन यांची कमतरता. या काळात कमी स्फुरद जास्त पालाश देणे गरजेचे असते. पालाशची मात्रा कमी पडल्यास काडीच्या डोळ्यातील घडांवर त्याचा परिणाम होण्याची शक्यता असते. काडी पक्वता वेळेत यावी तसेच द्राक्षवेली निरोगी राखण्याच्या दृष्टीने यावेळचा पालाश महत्वाचे कार्य करतो.

द्राक्ष एप्रिल छाटणी व्यवस्थापन

सबकेन शक्यतो ५ ते ६ पानावर करताना पहिल्या काडीचा शेंडा मारताना काडीला ७ ते ८ पाने येवून द्यावीत आणि मग ६ ते ७ पानांवर शेंडा मारावा. पहिल्या काडीचा शेंडा मारताना शक्यतो ४ पानावर मारू नये. एकाच वेलीवरील सर्व काड्यांचे शेंडे शक्यतो एकाच वेळी मारावा म्हणजे सर्व काड्यांची एकसारखी पक्वता येते. याशिवाय सर्व काड्या एकसारख्या फलधारक होतात. पाणी कमी असताना शक्यतो सबकेन करू नये. त्याऐवजी काडीला १४ ते १५ पाने येवू द्यावीत व त्या काड्यांचा शेंडा १२ पानावर मारावा. त्यामुळे काडीवरील ८ वा, ९ वा डोळा निश्चित फलधारक होतो. याचा परिणाम म्हणून घडाचा आकार चांगला मिळतो. वेलीच्या मुळातील आणि खोडातील संचयीत अन्नसाठा वाढतो. डोळ्यांची फलधारकता ही महाराष्ट्राच्या दृष्टीने गंभीर समस्या नाही म्हणून सतत सबकेन करणे योग्य नाही. सबकेन केल्याने घडनिर्मिती वाढते, पण गुणवत्ता ढासळते, याशिवाय अंतिम सुक्या वजनात घट येते. निर्यातीसाठी तसेच खाण्याच्या द्राक्षांसाठी घडसंख्या असणे फायदेशीर असते म्हणून प्रत्येकवेळी सबकेन करू नये.

जादा काडीची वाढ, जास्त पाण्याचा वापर, जास्त नत्र खताचा वापर, उपलब्ध स्फुरद कमी असणे, द्राक्षवेलीवरील काड्यांची संख्या जास्त असणे, सर्व काड्यांना पुरेसा सुर्यप्रकाश न मिळणे, वेली अंतर्गत जीए ची पातळी वाढणे, सीसीसी चा उपयोग योग्य मात्रेमध्ये न करणे. द्राक्ष काढणीनंतर द्राक्षवेलींना पुरेशी विश्रांती काळ न मिळणे, द्राक्ष वेलींवर दिर्घकाळ द्राक्ष ठेवणे, पाण्याचा ताण, जमिनीतील सी.एन. गुणोत्तर योग्य नसणे या काही कारणाने घडनिर्मितीवर वाईट परिणाम होऊ शकतो. सीसीसीच्या कमी तीव्रतेच्या जास्त फवारण्या घेणे फायदेशीर असते.

* एप्रिल छाटणी महत्वाचे घटक :-

१. छाटणी करताना काडीला एक डोळा ठेवून छाटणी करावी.
२. ओलांड्याचे नुतनीकरण प्रत्येक ५ वर्षांनी करावे.
३. छाटणीवेळी निकामी भाग, रोगट भाग काढून टाकावेत.

४. बागा एकसारख्या फुटण्यासाठी कटिंगअगोदर १३:००:४५ आणि कॅल्शियम नायट्रेट एकरी प्रत्येकी ५ किलो द्यावे.

५. कटिंग नंतर ०.५% बोर्डो मिश्रणाचा स्प्रे द्यावा.

६. मिलीबग नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड (४० मिली/१०० लिटर पाणी) + क्लोरो (५०%) १०० मिली + स्टिकर (मॅक्झिसिलॅनॉल) + सल्फर याने खोड आणि ओलांडे धुवून घ्यावीत.

७. शक्यतो मिलीबग नियंत्रणासाठी मिथोमिल (लॅन्ट) वापरू नये.

८. छाटणी अगोदर तसेच छाटणीनंतर लगेच पाणी द्यावे.

९. एक्सपोर्टसाठी २ चौरस फुटाला १ एवढी काडीसंख्या ठेवा.

१०. काड्यांची विरळणी वेळेत करा. शक्यतो उभ्या व क्षितीज समांतर पातळीत वाढणाऱ्या काड्या ठेवा. खाली लॉबकळणाऱ्या काड्या काढून टाका.

११. गरज असल्यास सबकेन करा. सबकेन ६ पानावर करा.

१२. एक्सपोर्टच्या बागांमध्ये सबकेन करू नका.

१३. शक्यतो सरळ काडी ठेवा त्याचा शेंडा १२ पानावर मारा.

१४. शक्यतो उन्हाळ्यात कंपोष्ट किंवा शेणखत देऊ नका. या उच्च तापमानाला त्याचे विघटन जलद होते. सेंद्रीय मल्वींग भरपूर करा. शेणखताचा उपयोग जुलै, ऑगस्ट मध्ये करा. या शेणखताबरोबर सिंगल सुपर फॉस्फेट मिसळून देणे फायदेशीर ठरते. यावेळी वाढणाऱ्या मिलीबग नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड चांगले काम करते, त्याचा उपयोग अवश्य करावा. शक्यतो अशा सेंद्रीय पदार्थाचा उपयोग करा जे पदार्थ बागेत जागेवर कुजतील त्यामुळे सेंद्रीय आम्ले तयार होऊन अन्नद्रव्यांचे स्थिरीकरण होणार नाही तसेच चांगले ह्युमस तयार होईल.

१५. पांढऱ्या मुळीमध्ये कॅल्शियम, स्फुरद यांचे शोषण चांगले होते. त्याचा मुळात, खोडात व ओलांड्यात पुरेसा साठा झाल्याने ऑक्टोबर कटिंगनंतर येणाऱ्या फुटीच्या वाढीस त्याचा चांगला फायदा होतो. तसेच द्राक्षवेळीत योग्य मात्रेमध्ये कॅल्शियम व स्फुरद असल्याने द्राक्षवेळीवर रोग व किडींचा प्रादुर्भाव कमी राहतो.

१६. पोषणद्रव्यांचा जास्त वापर म्हणजे त्यांच्यातील परस्पर संबंध बिघडणे परिणामतः पोषण द्रव्यांच्या असमतोलाने निर्माण होणाऱ्या समस्यांना द्राक्ष बागायतदारांना तोंड द्यावे लागते. म्हणून पोषणद्रव्यांचा वापर करताना माती व पानदेठ परिक्षण अहवाल विचारात घेवून पोषण

व्यवस्थापन करावे.

१७. सीसीसीच्या उपयोगाने काडी वाढ थांबत नाही. थोडा वेळ काढी वाढ मंदावते. काड्यातील सायटोकायनीन पातळी वाढण्यास मदत होते. त्यामुळे द्राक्षकाडीच्या डोळ्यातील घड वाढीस चालना मिळते.

१८. काडीची वाढ जोमदार असेल तर ती कमी करण्यास जादा मात्रेमध्ये सीसीसीचा उपयोग करू नका. नत्राचा उपयोग कमी करा. पाण्याच्या वापरावर मर्यादा ठेवा. सिंगल सुपर फॉस्फेट किंवा पालाशचा उपयोग करा.

१९. काडीच्या बगलफुटी पूर्ण काढू नका. त्यांना २ ते ३ पाने ठेवा.

२०. काडीच्या पेराची लांबी फार वाढणार नाही याची काळजी घ्या. त्यासाठी पाणी व नत्र वापरावर मर्यादा आणा.

२१. द्राक्षवेलीच्या एकूण गरजेच्या ७०% इतका पालाश शक्यतो एप्रिल कटिंग अगोदर द्या.

२२. काड्या जमिनीच्या दिशेने लोंबत्या ठेवू नयेत. त्याचा खुडा जास्त वाढतो. म्हणून काड्या आडव्या बांधून घ्या.

२३. काड्या वान्याने जास्त हालत असतील तर अशा काड्या बांधाव्यात काड्या जोरात हालण्याचा डोळ्यातील घडनिर्मितीवर वॉईट परिणाम होऊ शकतो.

२४. एप्रिल छाटणीनंतर स्फुरद उपलब्धतेवर जास्त लक्ष द्यावे. त्यासाठी फॉस्फरिक अॅसिडचा वापर फायदेशीर ठरतो.

२५. स्फुरदयुक्त पोषणद्रव्ये दिल्यानंतर झिपखालची माती हलकी हालवून घ्या. त्याबरोबर सेंद्रीय पदार्थांचा उपयोग करावा.

२६. द्राक्षाच्या संपूर्ण वर्षातील नत्र, स्फुरद व पालाश यांच्या एकूण गरजेपैकी ४०% नत्र, ५०% स्फुरद व ३५% पालाश एप्रिल छाटणीनंतर द्यावे. हे ठरविताना छाटणीच्या काड्या, शेणखत व इतर सेंद्रीय खते बागेत घातली तर त्यातील नत्र, स्फुरद, पालाश विचारात घ्या.

२७. द्राक्ष बागांमधील मिलीबगचे प्रमाण कमी करण्यासाठी झिपखाली चवळी लावा. याशिवाय पावसाळ्यात बागेत थोडा मका पेरा.

२८. मक्यामध्ये मिलीबग खाणारे बिटल्स असतात. त्यामुळे मिलीबगचे नैसर्गिक नियंत्रण चांगल्या पध्दतीने होते.

२९. सर्व काड्यांची पक्वता एकसमान होईल. सर्व काड्यांची जाडी एकसमान (१२ ते १८

मिमी) राहिल याची काळजी घ्यावी. सर्व काड्या एकसमान वयाच्या असाव्यात त्याचा परिणाम म्हणून ऑक्टोबर छाटणीनंतर डोळे एकसमान फुटून पुढील अवस्था एकाच वेळी कमी कालावधीत येतील.

३०. स्फुरद, कॅल्शियम आणि गंधक या पोषणद्रव्यांच्या उपयोगाचा गांभीर्याने विचार करण्याची गरज आहे.

३१. बहुतांशी वेळा एप्रिल छाटणीनंतर पानावर मोठ्या स्वरूपात अन्नद्रव्यांच्या कमतरतेची लक्षणे दिसतात, म्हणून ८ किंवा ९ पानावर मायक्रोव्हिट/मायक्रो-अल्कली (१ ग्रॅम प्रती लिटर) या प्रमाणात फवारणी करावी. फुटीचा पहिला शेंडा मारल्यानंतर येणाऱ्या फुटी पिवळसर येतात, हे घडू नये म्हणून या काळात मायक्रोव्हिट/मायक्रो-अल्कली याचा वापर करावा.

३२. छाटणीनंतर कॅल्शियम नायट्रेट तसेच १३:००:४५ ही खते देताना पाण्यातील नायट्रेट नत्र, जमिनीचा प्रकार जमिनीची निचराक्षमता, ऑक्टोबर छाटणीवेळच्या पानदेठामधील नायट्रेट नत्र याचा विचार करून वरील खतांचा उपयोग करा.

३३. मिलीबग नियंत्रणासाठी क्लोरोपायरीफॉस + इमिडाक्लोप्रिड + थायोन्युट्री + स्टिकर (मॅक्झिसिलॅनॉल) यांचा उपयोग खोड आणि ओलांडे धुण्यासाठी करा.

नंतर क्रमाने अॅसिटामाप्रिड, क्लोथीयॉनिडीन आणि शेवटी बुफ्रोफेझिन याचा उपयोग करा, बागेत मुंग्या असतील तर त्याचे नियंत्रण करा.

३४. उडद्या नियंत्रणाकडे लक्ष द्या.

३५. मिलीबगसाठी बागेत मका किंवा चवळी यासारखी पिके जूनमध्ये पेरा किंवा झिपखाली टोका.

३६. स्टेम बोअरर असणाऱ्या बागेत जुलै, ऑगस्टमध्ये प्रकाश सापळ्यांचा उपयोग करून स्टेम बोअररच्या पतंगाचे नियंत्रण करा.

३७. पाण्यातील बायकार्बोनेटची मात्रा पाणी तपासून निश्चित करा. त्यानुसार त्याचा उदासीन करण्यासाठी आवश्यक तेवढ्याच सल्फ्युरिक अॅसिडच्या मात्रेचा अचूक उपयोग करा. पाण्यात सल्फ्युरिक अॅसिड मिसळताना काळजी घ्या. ३०० ते ४०० लिटर पाण्यात सल्फ्युरिक अॅसिड मिसळून ते झिपने जास्त काळापर्यंत सोडा.

एप्रिल छाटणी - पाण्याच्या ताणाचे द्राक्षावरील परिणाम

अवस्था	परिणाम	काय घडेल-फलित
छाटणी अगोदर	उपयुक्त	मुळ आणि खोडात अन्नसाठा वाढतो
छाटणी कालावधी	अपायकारक	डोळे उशीरा व एकसारखे न फुटणे
छाटणी नंतर २० ते २५ दिवस	अपायकारक	डोळ्यांची फलधारकता कमी
फलधारक डोळे तयार होण्याचा कालावधी	उपयुक्त	फलधारकता वाढण्यास मदत
फलधारक डोळ्यांचा विकास	अपायकारक	घडांचा आकार लहान राहतो
काडी पक्वता ८५ ते ११० दिवस	उपयुक्त	काडी पक्वता लवकर येते

एप्रिल छाटणी - खते देण्याचे सर्वसाधारण नियोजन

छाटणीचे दिवस	द्यावयाची खते
० ते ३० दिवस	नत्र, स्फुरद, मॅग्नेशियम, लोह, जस्त, मँगनीज
४० ते ६० दिवस	नत्र कमी, स्फुरद जास्त, बोरॉन जास्त, लोह
८० ते ८५ दिवस	पालाश, रंगीत जातीत मॅग्नेशियम

सूचना - खते देताना माती व पानदेठ परिक्षण अहवाल विचारात घेऊन खत व्यवस्थापनाचे नियोजन करा.

प्रती एकर एप्रिल खत आणि फवारणी नियोजन

सूचना	<p>खाली दिलेले खतांचे नियोजन आणि बुरशीनाशक व किटकनाशकांच्या फवारण्या ह्या सर्वसाधारण वातावरण गृहीत धरून दिलेल्या आहेत. वातावरणात होणाऱ्या बदलानुसार त्यामध्ये योग्य बदल करून घेण्याची जबाबदारी ही संपूर्णपणे द्राक्षबागायतदारांची आहे.</p>	
बेसल डोस	डिप्रखाली गरी घेऊन खते देणे आणि वरून मातीने झाकणे	
<p>छाटणीआधी १० दिवस प्रती एकर बेसल डोस</p>	खते	प्रमाण
	गंधक (बेन्सल्फ)	२५ किलो
	सिंगल सुपर फॉस्फेट	२५० किलो
	अमोनियम सल्फेट	५० किलो
	२४:२४:००/डि.ए.पी.	५० किलो
	सल्फेट ऑफ पोटॅश	५० किलो
	शेणखत	२ ट्रॉली
	नेचर्स गोल्ड	२५ किलो
सूचना	<p>पावसाळी वातावरण किंवा पाऊस असल्यास बेसल डोसमधील अमोनियम सल्फेट वगळणे.</p>	

सूचना	<p>१) द्राक्षबागेमध्ये सेंद्रीय पदार्थांचा वापर करताना त्याद्वारे रोग आणि किड पसरणार नाही याची काळजी घ्यावी तसेच सेंद्रीय पदार्थ द्राक्षवेर्लीच्या बुडक्यात घालू नयेत.</p> <p>२) छाटणी केल्यानंतर पडलेला काडीकचरा पालापाचोळा बोधावरती टाकावा.</p> <p>३) बोधावरती सेंद्रीय पदार्थांचे अच्छादन करावे.</p> <p>४) आपल्या प्लॉटच्या माती परीक्षण अहवालानुसार खतांचे नियोजन निश्चित करणे.</p> <p>५. छाटणीनंतर ४० ते ४५ दिवसांनी पानदेठ परिक्षण करून त्यापुढील खतांचे नियोजन निश्चित करणे.</p>
-------	---

प्रती एकर ड्रिपचे नियोजन

<p>चुनखड जमिनीसाठी स्वतंत्र डोस</p>	<p>जमिनीमध्ये चुनखड ७.५% पेक्षा जास्त असल्यास खालील स्वतंत्र डोस महिन्यातून २ वेळा १५ दिवसांच्या अंतराने देणे अत्यंत महत्वाचे आहे -</p> <p>२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड २.५ लिटर</p> <p>* सूचना - हा डोस देतेवेळी आधी ३० मिनीटे पाणी द्यावे त्यानंतर सल्फ्युरिक ॲसिडचा डोस द्यावा आणि त्यानंतर कमीत कमी १.५ तास पाणी द्यावे.</p>
<p>सूचना</p>	<p>१) जमिनीमध्ये वाफसा परिस्थिती असेल तरच ड्रीपने पाणी देणे. पाण्याचा वापर गरजेएवढाच करणे. वाफसा नसताना खते देणार असाल तर खते देण्याएवढेच पाणी देणे.</p> <p>२) कोणत्याही परिस्थितीत फ्लडने (पाठाने) पाणी देऊ नये.</p> <p>३) सल्फ्युरिक ॲसिडचे द्रावण एच.टी.पी. ने सोडू नये त्यासाठी व्हेचूरीची किंवा डोसिंग पंपाची सोय करून द्यावी.</p> <p>४) सल्फ्युरिक ॲसिड हाताळताना काळजी घेणे.</p>
<p>छाटणीआधी ८ दिवस</p>	<p>२०० लिटर पाणी + कॅल्शियम नायट्रेट २.५ किलो + १३:००:४५ - २.५ किलो + गुळ २.५ किलो</p>

छाटणीनंतर २ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट १०० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल १०० ग्रॅम + मॅक्झिव्हिटा १०० ग्रॅम + मॅक्झिमिनो १०० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर २ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + कॅल्शियम नायट्रेट २.५ किलो + १३:००:४५ - २.५ किलो + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट १०० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल १०० ग्रॅम + मॅक्झिव्हिटा १०० ग्रॅम + मॅक्झिमिनो १०० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + अमोनियम सल्फेट २ किलो + १९:१९:१९ - २ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिचिल एस ५०० ग्रॅम + मॅक्झिमॅग ५०० ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ५०० ग्रॅम + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट २ किलो + युरिया २ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. २ किलो (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + ००:५२:३४ - ४ किलो देणे)

त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट १०० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल १०० ग्रॅम + मॅक्झिव्हिटा १०० ग्रॅम + मॅक्झिमिनो १०० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + डि.ए.पी किंवा २४:२४:०० - ४ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. २ किलो असे चांगले ढवळून त्याची निवळी झिपने सोडावी.
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिचिल एस ५०० ग्रॅम + मॅक्झिमॅग ५०० ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ५०० ग्रॅम + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट २ किलो + युरिया २ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. २ किलो (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + ००:५२:३४ - ४ किलो देणे)
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट १०० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल १०० ग्रॅम + मॅक्झिव्हिटा १०० ग्रॅम + मॅक्झिमिनो १०० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिकॅल ५०० ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ५०० ग्रॅम + गुळ २.५ किलो

<p>त्यानंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट २ किलो + युरिया १ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ३ किलो (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + ००:५२:३४ - ४ किलो देणे)</p>
<p>त्यानंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट १०० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल १०० ग्रॅम + मॅक्झिव्हिटा १०० ग्रॅम + मॅक्झिमिनो १०० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली + गुळ २.५ किलो</p>
<p>त्यानंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १ लिटर + डि.ए.पी किंवा २४:२४:०० ३ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. २ किलो असे चांगले ढवळून त्याची निवळी झिपने सोडावी.</p>
<p>त्यानंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>२०० लिटर पाणी + मॅक्झिकॅल ५०० ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ५०० ग्रॅम + गुळ २.५ किलो</p>
<p>त्यानंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + युरिया १ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ४ किलो (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + ००:५२:३४ - ४ किलो देणे)</p>

त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट १०० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल १०० ग्रॅम + मॅक्झिव्हिटा १०० ग्रॅम + मॅक्झिमिनो १०० ग्रॅम + बोरिक अॅसिड ५०० ग्रॅम + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक अॅसिड १ लिटर + फॉस्फरिक अॅसिड १ लिटर + डि.ए.पी किंवा २४:२४:०० २ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ५ किलो असे चांगले ढवळून त्याची निवळी झिपने सोडावी.
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट १०० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल १०० ग्रॅम + मॅक्झिव्हिटा १०० ग्रॅम + मॅक्झिमिनो १०० ग्रॅम + बोरिक अॅसिड ५०० ग्रॅम + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक अॅसिड १ लिटर + फॉस्फरिक अॅसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट १ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ६ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट १०० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल १०० ग्रॅम + मॅक्झिव्हिटा १०० ग्रॅम + मॅक्झिमिनो १०० ग्रॅम + बोरिक अॅसिड ५०० ग्रॅम + गुळ २.५ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक अॅसिड १ लिटर + फॉस्फरिक अॅसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट १ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ८ किलो

जमिनीतून देण्यासाठी प्रती एकर बेसल डोस	१) निंबोळी पेंड - १०० किलो २) एस.ओ.पी. - ५० किलो ३) नेचर्स गोल्ड - २५ किलो ४) बोरिक अॅसिड - २ किलो
यानंतर १२० दिवसांपर्यंत	गरजेनुसार आठवड्यातून १ ते २ वेळा २०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक अॅसिड १ लिटर + फॉस्फरिक अॅसिड ५०० मिली + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ५ किलो

प्रती लिटर पाण्यासाठी फवारणी नियोजन

सूचना

- १) फवारणीसाठी पाण्याचा टि.डी.एस. जास्त असल्यास किंवा पाण्यामध्ये कार्बोनेट, बायकार्बोनेटचे प्रमाण जास्त असल्यास प्रत्येक फवारणीमध्ये सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम/लिटर याप्रमाणे मिसळणे अत्यंत महत्वाचे आहे.
- २) वर्षा ॲग्रोची प्रत्येक पावडरयुक्त पोषणद्रव्ये मलमलच्या कापडातून विरघळून घेणे.
- ३) वर्षा ॲग्रोची सर्व उत्पादने बहुतांशी सर्व बुरशीनाशकांबरोबर आणि किटकनाशकांबरोबर मिश्रणशील आहेत फक्त ताम्रयुक्त (कॉपरयुक्त) बुरशीनाशकांबरोबर मिसळू नयेत तसेच औषध टाकीमध्ये तयार करण्याअगोदर लहान भांड्यामध्ये त्यांची मिश्रणशीलता तपासून घ्या.
- ४) दोन पेक्षा अधिक औषधे एकत्र मिसळताना ती वेगवेगळी तयार करून मगच एकत्र मिसळा.
- ५) फवारण्या सकाळी लवकर किंवा संध्याकाळी घ्याव्यात.
- ६) दव, धुके, पाऊस असताना कोणतीही फवारणी घेऊ नये.
- ७) कोणतेही किटकनाशके आणि बुरशीनाशके फवारताना ती पानांच्या पाठीमागील बाजूस बसतील अशा पध्दतीने फवारणी घेणे अत्यंत महत्वाचे आहे.
- ८) पाण्यात मिसळणाऱ्या गंधकाच्या जास्तीत जास्त फवारणी घ्या.
- ९) खाली दिलेल्या फवारण्या प्रती लिटर पाण्यासाठी आहेत.

छाटणीनंतर लगेच	ओलांड्याच्या दोन्ही बाजूने दाट फवारणी घेणे. ब्लू कॉपर २.५ ग्रॅम
पेस्ट तयार करण्यासाठी	पाणी ९ लिटर + डॉरमेक्स ४०० मिली + एम ४५ - २०० ग्रॅम + थायोन्युट्री २०० ग्रॅम
पेस्ट नंतर दुसऱ्या दिवशी लगेच	खोडे आणि ओलांडे धुण्यासाठी - क्लोरो (५०%) १ मिली + कॉन्फीडॉर ०.५ मिली + थायोन्युट्री १ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
सूचना	१) खोडे आणि ओलांडे चिंब, औषध सालींमध्ये उतरेपर्यंत धुणे. २) सर्वसाधारण प्रती झाड ७५० मिली ते १ लिटर औषध पुरेसे आहे. ३) खोडे, ओलांडे धुताना खोडाभोवती जमिनीवरसुद्धा फवारणी घ्या.
डोळे कापसण्याची अवस्था	ब्लू कॉपर २ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली
पोंगा अवस्था	साफ १.५ ग्रॅम किंवा ताकत १ ग्रॅम + डेन्टसू ०.१२ ग्रॅम
छाटणीनंतर ३ पाने आल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट १ ग्रॅम + फ्रुटफूल १ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + एम ४५ - २ ग्रॅम + कराटे १ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
सूचना	एक्सपोर्ट प्लॉटसाठी लिहोसिन वापरू नका.

छाटणीनंतर ५ पाने आल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट १.५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + लिहोसिन ०.५ मिली + बाविस्टिन १ ग्रॅम किंवा साफ १.५ ग्रॅम + उलाला ०.३० ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने गरजेचे आहे)
सूचना	पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास वरील फवारणीऐवजी खालील फवारणी घ्यावी. ॲक्रोबॅट १ ग्रॅम + पॉलिराम २ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
सबकेनसाठी सूचना	सबकेनसाठी पहिला शेंडा मारताना ८ ते ९ पाने येऊन द्यावीत आणि मग ६ पानावर शेंडा मारावा.
सबकेनसाठी पहिला शेंडा मारल्यानंतर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल प्री ब्लूम १ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमॅग १ ग्रॅम + एम ४५ - २ ग्रॅम + डेलिगेट ०.४० मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
सबकेन फुटून २ पाने आल्यानंतर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट १.५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + लिहोसिन ०.५ मिली + अँट्रॅकॉल २ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.३० ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी	मॅक्झिफ्रुट २ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमॅग १ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली

सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. कझॅट ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
सबकेन फुटून ५ पाने आल्यानंतर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल फ्लॉवरिंग १.५ ग्रॅम + फुटफूल १.५ मिली + बोरिक ॲसिड ०.५ ग्रॅम + मॅक्झिमॅग १ ग्रॅम + ६ बी.ए. १५ पी.पी.एम. + एम ४५ - २ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी	मॅक्झिफ्रुट २ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस १.५ ग्रॅम + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + कराटे १ मिली
सबकेन फुटून ७ पाने आल्यानंतर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल फ्लॉवरिंग १.५ ग्रॅम + फुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + लिहोसिन ०.५ मिली + अँट्राकॉल किंवा झेड ७८ - २ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. मेलेडीड्युओ ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी	मॅक्झिफ्रुट २ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस १.५ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम

सबकेनचा शेंडा मारून झाल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट १.५ ग्रॅम + मिनो एक्स एस १.५ ग्रॅम + युरॅसिल १०० पी.पी.एम. + पॉलिराम किंवा एम ४५ - २ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिर्व्हेंट २ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	मॅक्झिरेच २.५ मिली + मिनो एक्स एस १.५ ग्रॅम + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + कराटे १ मिली
सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. कझॅट ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल व्हरायझन १.५ ग्रॅम + मॅक्झिकॅल बी प्लस १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + ६ बी.ए. २० पी.पी.एम. + अँट्राकॉल किंवा झेड ७८ - २ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिर्व्हेंट २ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	मॅक्झिरेच २.५ मिली + मिनो एक्स एस १.५ ग्रॅम + पॉलिराम किंवा एम ४५ - २ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम

काडी तळातून पिकण्यास सुरुवात झाल्यावर	मॅक्झिलोह १.५ ग्रॅम + मॅक्झि एमएन १.५ ग्रॅम + मॅक्झिझिंक १.५ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + कॉन्फीडॉर ०.५० मिली
सूचना	येथे काडी कमीत कमी ७ डोळ्यांपर्यंत पिकल्याशिवाय बोर्डोचे स्प्रे घेऊ नयेत.
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	मॅक्झिब्रिक्स २.५ मिली + ००:५२:३४ - २ ग्रॅम + बोरिक अॅसिड ०.५ ग्रॅम + पॉलिराम किंवा अँट्राकॉल - २ ग्रॅम + कराटे १ मिली

सरळकाडी प्रती लिटर पाणी फवारणी नियोजन

सूचना	पोंगा अवस्थेपर्यंत सबकेन प्रमाणे फवारणीचे नियोजन वापरने.
छाटणीनंतर ३ पाने आल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट १.५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + एम ४५ - २ ग्रॅम + कराटे १ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. ॲक्रोबॅट १ ग्रॅम + पॉलिराम २ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
छाटणीनंतर ५ पाने आल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल प्री ब्लूम १ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमॅग १ ग्रॅम + उलाला ०.३० ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम किंवा साफ १.५ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर ३ दिवसांनी	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट १.५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + लिहोसिन ०.५ मिली + एम ४५ - २ ग्रॅम + डेलिगेट ०.४० मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. कझॅट ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली

<p>वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिफ्रुट २.५ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमॅग १ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली</p>
<p>छाटणीनंतर ८ पाने आल्यावर</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल प्री ब्लूम १ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ - १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमॅग १ ग्रॅम + लिहोसिन ०.५ मिली + एम ४५ - २ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>वरील फवारणीनंतर ३ दिवसांनी</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल फ्लॉवरिंग १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + कराटे १ मिली + स्कोर ०.४० किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>सूचना</p>	<p>येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. मेलेडिड्युओ ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली</p>
<p>छाटणीनंतर १० पाने आल्यावर</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल फ्लॉवरिंग १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + बोरिक ॲसिड ०.५० ग्रॅम + लिहोसिन ०.५ मिली + झेड ७८ किंवा अँट्राकॉल - २ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिफ्रुट २.५ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस १.५ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम</p>

<p>वरील फवारणीनंतर ३ दिवसांनी</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट १.५ ग्रॅम + मिनो एक्स एस १.५ ग्रॅम + ६ बी.ए. १५ पी.पी.एम. + एम ४५ किंवा पॉलिराम २ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>सूचना</p>	<p>येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. कॅरेंट ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली</p>
<p>सूचना</p>	<p>काडीचा शेंडा मारतेवेळी काडीला १५ पाने येवू घावीत आणि त्यानंतर १२ पानावर शेंडा मारावा.</p>
<p>काडीचा शेंडा १२ पानावर मारल्यावर</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल व्हायझन १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + युरॅसिल १०० पी.पी.एम. + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + कराटे १ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिफ्रुट २.५ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस १.५ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली</p>
<p>वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिरेच २.५ मिली + मिनो एक्स एस १.५ ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ०.५० + झेड ७८ किंवा अँट्राकॉल २ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम</p>

<p>वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल व्हरायझन १.५ ग्रॅम + मॅक्झिकॅल बी प्लस १.५ ग्रॅम + मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + ६ बी.ए. २० पी.पी.एम. + एम ४५ किंवा पॉलिराम २ ग्रॅम + कराटे १ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>सूचना</p>	<p>येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. मेलेडिड्युओ ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली</p>
<p>वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिचिच २.५ मिली + मिनो एक्स एस १.५ ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ०.५० ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम</p>
<p>सूचना</p>	<p>येथे काडी कमीत कमी तळाकडून ७ डोळ्यांपर्यंत पिकल्याशिवाय बोर्डोचे स्प्रे घेऊ नयेत.</p>
<p>काडी तळातून पिकण्यास सुरुवात झाल्यावर</p>	<p>मॅक्झिलोह १.५ ग्रॅम + मॅक्झि एमएन १.५ ग्रॅम + मॅक्झिझिंक १.५ ग्रॅम + कॉन्फीडॉर ०.५० मिली + झेड ७८ किंवा अँट्राकॉल २ ग्रॅम</p>
<p>वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिब्रिक्स २.५ मिली + ००:५२:३४ - २ ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ०.५ ग्रॅम + पॉलिराम किंवा एम ४५ - २ ग्रॅम + कराटे १ मिली</p>

*** किटकनाशके - सध्या बाजारात असणारी किटकनाशके
आणि त्यांचे प्रमाण पुढे दिले आहे.**

अ.क्र.	किटकनाशके	कोणत्या किडीसाठी	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
१	बेनेविया	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी	८० मिली
२	डेलिगेट	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी	४० मिली
३	उलाला	थ्रीप्स, तुडतुडे, पांढरी माशी	३० ग्रॅम
४	कॉन्फीडॉर सुपर ३५० एससी	मिलीबग, मावा, पांढरी माशी	३० मिली
५	कॉन्फीडॉर १७.८ एससी	मिलीबग, मावा, पांढरी माशी	५० मिली
६	सोलोमन ३०० ओडी	थ्रीप्स, तुडतुडे, पांढरी माशी	८० मिली
७	रिजेंट ५ एससी	थ्रीप्स, तुडतुडे	१५० ते १७५ मिली
८	डेन्टोट्रूसू	उडदद्या, थ्रीप्स, तुडतुडे	१२ ग्रॅम
९	अॅक्टरा २५ डब्लू जी	उडदद्या, थ्रीप्स, तुडतुडे	२५ ते ३० ग्रॅम
१०	इंट्रेप्रिड १०% एससी	नागआळी, अळी, कोळी	२०० मिली
११	जोश ४०% ईसी (ट्रायअजोफॉस)	नागअळी	१०० ते १५० मिली
१२	सेदना ५% एससी	कोळी	१५० मिली
१३	आल्फामेथ्रीन १०% इ.सी.	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी, मुंग्या	१०० मिली
१४	अप्लारुड ४४ %	मिलीबग, मावा, लीफहॉपर	१२५ ते १७५ मिली
१५	प्रोक्लेम ५ एसजी	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी	२५ ते ३० ग्रॅम
१६	स्पिंटॉर किंवा ट्रेसर ४८ %	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी	२५ ते ३० मिली
१७	क्लोरपायरीफॉस ५० इसी	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी, मिलीबग, मावा	१०० मिली
१८	कराटे ५ एससी	थ्रीप्स, तुडतुडे, उडदद्या, मावा	७५ ते ८० मिली

अ.क्र.	किटकनाशके	कोणत्या किडीसाठी	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
१९	हमला किंवा सुपर-डी	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी, मिलीबग, मावा	१०० मिली
२०	मॅक्झि-प्रिव्हेंट	थ्रीप्स, तुडतुडे, उडदया, अळी	२०० ते २५० मिली
२१	ओबेरॉन २४० एससी	कोळी	१०० मिली

* जैविक किटकनाशक -

अ.क्र.	जैविक किटकनाशक	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
१	मॅक्झि-प्रिव्हेंट	६५० मिली	२०० मिली

* डाऊनी नियंत्रणाची बुरशीनाशके -

सध्या बाजारात असणाऱ्या व डाऊनी नियंत्रणाचे काम कार्यक्षमपणे करणारी काही महत्वाची बुरशीनाशके आणि त्यांच्या मात्रा पुढे दिलेल्या आहेत.

अ.क्र.	डाऊनी नियंत्रणाची बुरशीनाशके	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	अॅक्रोबॅट	३०० ग्रॅम	१०० ग्रॅम
२	मेलडीड्युओ	९०० ग्रॅम	३०० ग्रॅम
३	कझॅट	९०० ग्रॅम	३०० ग्रॅम
४	रीवस	३०० मिली	८० मिली
५	झॅप्रो	४०० मिली	२०० मिली
६	प्रोफाईलर	-	३०० ग्रॅम
७	इक्वेशन प्रो	-	२०० मिली
८	रनमान	६० ते ८० मिली	-
९	अॅक्रोबॅट कम्प्लीट (डब्ल्यू.जी.)	१ किलो	३०० ग्रॅम

अ.क्र.	डाऊनी नियंत्रणाची बुरशीनाशके	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	स्पर्शजन्य		
१	मॅक्झिक्युअर	५०० मिली	२०० मिली
२	अँट्राकॉल	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
३	एम ४५	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
४	झेड ७८	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
५	कुमान एल	-	३०० मिली
६	पॉलिराम	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
७	कॅप्टाफ	-	१५० ग्रॅम
८	कवच	-	१०० ग्रॅम
९	ब्लू कॉपर	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
१०	कोसाईड	५०० ग्रॅम	१५० ग्रॅम

* भुरी नियंत्रणाची बुरशीनाशके -

अ.क्र.	भुरी नियंत्रणाची बुरशीनाशके	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	फॉलिक्युअर	२५० ते ३०० मिली	८० मिली
२	अँक्रिसियो	१०० मिली	-
३	स्कोर	-	४० मिली
४	लूना	२२५ मिली	६० मिली
५	कॉन्टाफ	-	१०० मिली
६	डोमार्क	२५० ते ३०० मिली	८० मिली
७	सिस्थेन	-	५० ग्रॅम
८	मेरिऑन	८० मिली	-
	स्पर्शजन्य		
१	थायोन्युट्री किंवा कोसाव्हेट	-	१०० ते १५० ग्रॅम
२	मॅक्झिक्युअर	५०० मिली	२०० मिली

* करपा नियंत्रणाची बुरशीनाशके -

अ.क्र.	करपा नियंत्रणाची बुरशीनाशके	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	बाविस्टिन	-	१०० ग्रॅम
२	ताकत	-	१०० ग्रॅम
३	लुना	२२५ मिली	६० मिली
४	ऑक्रिसियो	१०० मिली	-
५	स्कोर	-	४० मिली
६	साफ	-	१५० ग्रॅम

अ.क्र.	स्पर्शजन्य	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
१	कोसाईड	५०० ग्रॅम	१५० ग्रॅम
२	ब्लू कॉपर	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
३	कुमान एल	९०० मिली	३०० मिली

* इतर बुरशीजन्य रोग नियंत्रणासाठी -

अ.क्र.	इतर बुरशीजन्य रोग	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	स्कोर	-	४० मिली
२	लुना	२२५ मिली	६० मिली
३	सिस्थेन	-	५० ग्रॅम
४	डोमार्क	२५० ते ३०० मिली	८० मिली

अ.क्र.	स्पर्शजन्य	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
१	कॅप्टाफ	-	१५० ग्रॅम
२	ब्लू कॉपर	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
३	कोसाईड	५०० ग्रॅम	१५० ग्रॅम
४	एम ४५	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
५	कवच	-	१०० ग्रॅम

✳ जीवाणूजन्य रोग नियंत्रणासाठी -

अ.क्र.	जीवाणूजन्य रोग नियंत्रणासाठी	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	स्ट्रेप्टोसायक्लिन	३० ग्रॅम	१२ ग्रॅम
२	वेलिडोसिन	४५० ते ५०० मिली	१५० मिली
	स्पर्शजन्य		
१	कोसाईड	५०० ग्रॅम	१५० ग्रॅम
२	ब्लू कॉपर	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम

वरील माहिती ही कंपनीच्या लेबल क्लेमनुसार आहे. एवढी कार्यक्षम अशी बुरशीनाशके बाजारात आहेत. त्यामुळे त्यांचा वापर करताना तितकीच जागरूकता हवी. नाहीतर कशाही पध्दतीने याचा वापर केलात तर त्याचे वाईट परिणाम आपणाला भोगावे लागणार आहेत, याची जाण ठेवून त्याचा उपयोग करा.

सूचना -

१) खराब हवामानामध्ये म्हणजे दव, धुके, पाऊस असल्यास डाऊनीसाठी अंतरप्रवाही बुरशीनाशकांचा वापर आजिबात करू नये. अशा वेळी स्पर्शजन्य बुरशीनाशकांचा वापर करावा.

२) दोन अंतरप्रवाही बुरशीनाशकांच्या फवारणीमध्ये कमीत कमी ३ ते ४ दिवसांचा कालावधी असणे गरजेचे आहे.

वर्षा अॅग्रो तासगांव

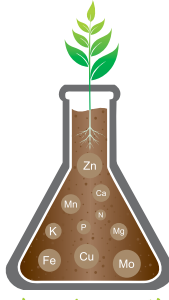
आम्ही आपल्या सेवेसाठी सर्वत्र उपलब्ध आहोत

- ◆ WhatsApp - 9272214884
- ◆ YouTube - Varsha Agro Tasgaon
- ◆ Facebook - Varsha Agro Tasgaon
- ◆ Instagram - Varsha Agro
- ◆ Website - www.varshaagro.co

पत्ता - सर्व्हे नं. १२६, तहसील कार्यालयाजवळ, तासगांव.

ता. तासगांव जि. सांगली (महाराष्ट्र) ४१६ ३१२.

Varsha Agro Clinic
HEALTHY SOIL | HEALTHY CROP | HEALTHY LIFE

वर्षा अॅग्रो क्लिनिक

महाराष्ट्रातील एकमेव प्रयोगशाळा जिथे अत्याधुनिक उपकरणे, स्वच्छ, धूळविरहीत जागा आहे. अशा प्रयोगशाळेचा व ग्रंथालयाचा आपण अवश्य लाभ घ्यावा. अत्याधुनिक पध्दतीने शेती करताना शेतातील कामात अचूकता येण्यास वैज्ञानिक दृष्टीकोनाची नितांत आवश्यकता आहे. ती वैज्ञानिक दृष्टी देण्याचे काम आमची प्रयोगशाळा व ग्रंथालय निश्चितपणे पार पाडेल असा आमचा विश्वास आहे.

प्रयोगशाळेत माती, पाणी, पान, पानाचे देठ यांचे पृथक्करण केले जाते. प्रथमच जिल्ह्यातील एकमेव प्रयोगशाळा जिथे अत्याधुनिक अॅटो नायट्रोजन अॅनालायजरचा वापर आम्ही सुरु केला आहे. वनस्पतीचे पूर्वपार चालत आलेल्या ड्राय टिशूचे पृथःकरणाव्यतिरिक्त सध्या जगभर नाविन्यपूर्ण चालू असलेल्या म्हणजेच वनस्पतीमधून वाहणाऱ्या रसाचे पृथःकरण करण्याच्या दृष्टीने संशोधन व विकास सुरु आहे. ह्या दृष्टीने संशोधनास सुरुवात करणारे देशात आम्ही प्रथम आहोत.

सर्व्हे नं. 126, तहसील कार्यालयाजवळ, तासगांव, ता. तासगांव जि. सांगली 416 312.

फोन : 9272214884, 7888064884.

ई-मेल : varshaagroclinic4884@gmail.com वेब : www.varshaagro.co